ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ

លេខ ១៩៥ កសក

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី.០៩....ខែ.មករា..ឆ្នាំ ២០១៥

សូមគោរពជូន

- -ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- -ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ
- -ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាស្តារ អភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និងជនបទ
- -ឯកឧត្តមប្រធានគណៈកម្មការផែនការ សេដ្ឋកិច្ច វិនិយោគ កសិកម្ម បរិស្ថាន និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនៃព្រឹទ្ធសភា
- -ឯកឧត្តមប្រធានគណៈកម្មការផែនការ សេដ្ឋកិច្ច វិនិយោគ កសិកម្ម បរិស្ថាន និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទនៃរដ្ឋសភា
- -ឯកឧត្តមទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងផែនការ
- -ឯកឧត្តម គុយ សុផល ទេសរដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកកិច្ចការទូទៅអមក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- -ឯកឧត្តមនាយកខុទ្ទកាល័យ សម្តេចអគ្គមហាធម្មពោធិសាល ប្រធានព្រឹទ្ធសភា
- -ឯកឧត្តមនាយកខុទ្ទកាល័យ សម្តេចអគ្គមហាពញាចក្រី ប្រធានរដ្ឋសភា
- -ឯកឧត្តមនាយកខុទ្ទកាល័យ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ នាយករដ្ឋមន្ត្រី
- -ឯកឧត្តមនាយកខុទ្ទកាល័យ ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រីប្រចាំការ គាត ឈន់

កម្មវត្ថុ ÷ របាយការណ៍ស្តីពីលទ្ធផល "មួយឆ្នាំនៃការអនុវត្តកំណែទម្រង់" ដោយប្រៀបធៀបនឹងខ្លឹមសារក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានីតិកាលទី៥ នៃរដ្ឋសភា។

យោង ÷ លិខិតលេខ១៧១១ លប.សរ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៤ របស់ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។

ន័យដូចមានចែងក្នុងកម្មវត្ថុ និងយោងខាងលើ ខ្ញុំសូមផ្ញើជូនឯកឧត្តម នូវរបាយការណ៍ស្តីពីលទ្ធផល "មួយឆ្នាំនៃការអនុវត្តកំណែទម្រង់" ដោយប្រៀបធៀបនឹងខ្លឹមសារក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣ របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានីតិកាលទី៥ នៃរដ្ឋសភា ចំនួន០១ច្បាប់ ដើម្បីជូនជ្រាបជាសេចក្តីរាយការណ៍ ។

សូមឯកឧត្តម ទទួលនូវការគោរពរាប់អានដ៏ជ្រាលជ្រៅអំពីខ្ញុំ ។

រដ្ឋមន្ត្រី

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

បណ្ឌិត អ៊ុក រ៉ាប៊ុន

ចម្លងជូន

- -គ្រប់អង្គភាពពាក់ព័ន្ធក្រោមឱវាទក្រសួង
- -ឯកសារ កាលប្បវត្តិ

អាស័យដ្ឋានលេខ ២០០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា
Nº 200 Preah Norodom Blvd., Sangkat Tonle Basak, Khan Chamkarmon, Phnom Penh, Cambodia
ទូរស័ព្ទលេខ : (០២៣) ៧២៦ ១២៨/ ៧២៦ ១២៩ ទូរសារលេខ : (៨៥៥) ២៣-២១៧ ៣២០
Phone : (023) 726 128 / 726 129, Fax : (855) 23 - 217 320

របាយការណ៍
ស្តីពីលទ្ធផល " មួយឆ្នាំនៃការអនុវត្តកំណែទម្រង់ "
ដោយប្រៀបធៀបនឹងខ្លឹមសារក្នុងយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣
របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជានីតិកាលទី៥ នៃរដ្ឋសភា

I- សេចក្តីផ្តើម

អនុវត្តតាមយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិត និងភាពម៉ឹងម៉ាត់បំផុតរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ហ៊ុន សែន** នាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបានអនុវត្តនូវភារកិច្ចរបស់ខ្លួនក្នុងស្មារតីទទួលខុសត្រូវដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការបង្កើនផលិតភាព ពិពិធភាវូបនីយកម្មកសិកម្ម និងពាណិជ្ជូបនីយកម្មកសិកម្ម ដោយជំរុញការអនុវត្តនូវវិធានការចាំបាច់មួយចំនួនរួមមានៈ ការកសាងនិងកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដែលបម្រើដល់ផលិតកម្មកសិកម្ម ការផ្តល់សេវាបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្ម ការស្រាវជ្រាវបច្ចេកទេសកសិកម្ម ការគ្រប់គ្រងដីកសិកម្ម ការស្វះស្វែងរកប្រភពផ្តល់ឥណទានពីគ្រប់ដៃគូ ការស្វែងរកទីផ្សារសម្រាប់ផលិតផលកសិកម្ម ការពង្រឹងសហគមន៍កសិកម្ម ព្រមទាំងការកសាងនិងពង្រឹងសមត្ថភាពស្ថាប័នដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម ក្នុងនោះក៏បានគិតគូរ ជាពិសេស អំពីការលើកកម្ពស់ការចិញ្ចឹមសត្វ និងវារីវប្បកម្មព្រមទាំងការធានាចីរភាពបរិស្ថាននិងធនធានធម្មជាតិ។

II- ស្ថានភាពរួមនៃបណ្តាផ្នែកនានាក្នុងឆ្នាំកន្លងមក

គួរកត់សម្គាល់ថាកំណើន(%) នៃវិស័យកសិកម្ម មានការកើនឡើងជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំក្នុងរង្វង់ពី៣-៤% (២០០៩-២០១៣)។ កំណើននេះមានការប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ហើយការប្រែប្រួលនេះក៏មានពាក់ព័ន្ធទៅនឹងស្ថានភាពអាកាសធាតុនៃឆ្នាំនីមួយៗផងដែរ។ ដូចនេះ វិស័យកសិកម្មពឹងផ្អែកច្រើននៅឡើយលើកត្តាធម្មជាតិ ដែលជះឥទ្ធិពលដល់ផលិតកម្មកសិកម្ម។ នៅឆ្នាំ២០០៩ វិស័យកសិកម្មបានកើនប្រមាណ៥,៤% ឆ្នាំ២០១២ មានកំណើនប្រហែល ៤,៣% និងនៅឆ្នាំ២០១៣ កំណើននេះបានធ្លាក់ចុះមកត្រឹម១,៧% ដោយសារផ្ទៃដីប្រមូលផលស្រូវធ្លាក់ចុះ -០,៣៨%។

ផ្នែកដំណាំមានការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំងដោយសមាសភាគរបស់ផ្នែកនេះមានចំនួន៥២,៩%នៅឆ្នាំ២០០៩ និងមាននិន្នាការកើនឡើងរហូតដល់៥៤,២%នៅឆ្នាំ២០១៣។ ផលិតកម្មសត្វមានសមាសភាគចូលរួមប្រមាណ១៤%នៅឆ្នាំ២០១៣។ ចំពោះសមាសភាគផ្នែកជលផលមានការប្រែប្រួលពី២៥,២%នៅឆ្នាំ២០០៩ រហូតដល់២៦,៤៥%នៅឆ្នាំ២០១៣នេះ។ ដោយឡែកសមាសភាគចូលរួមផ្នែករអាជីវកម្មព្រៃឈើ មានការថយចុះជាបន្តបន្ទាប់បើធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៩ ពី៦,៦% មកត្រឹមតែ៥,៥%នៅឆ្នាំ២០១៣។ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ នឹងធ្វើការវាយតម្លៃអំពីស្ថានភាពប្រែប្រួលនៃកំណើនសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៤នាពេលខាងមុខនេះ។

ជាមួយគ្នានេះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានខិតខំពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងក្របខណ្ឌនៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រកសិកម្មនិងទឹក ជលផលនិងព្រៃឈើ សំដៅជំរុញលើកកម្ពស់បង្កើនផលិតភាពកសិកម្ម ធានាឱ្យបាននូវបរិមាណនិងគុណភាព ធានាសន្តិសុខស្បៀង និងបង្កើនការនាំចេញកសិផល។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ វិស័យកសិកម្មបាននិងកំពុងស្រូបទាញនូវទុនវិនិយោគពីអ្នកវិនិយោគទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេសកាន់តែច្រើនឡើងជាលំដាប់ ក្នុងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ទោះជួបប្រទះនូវកត្តាអវិជ្ជមានខ្លះៗក៏ដោយ។

អាស័យដ្ឋានលេខ ២០០ មហាវិថីព្រះនរោត្តម សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខ័ណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា
No. 200 Preah Norodom Blvd, Sangkat Tonle Basak, Khan Chamkarmon Phnom Penh, Cambodia
ទូរស័ព្ទលេខ: (០២៣) ៧២៦ ១២៨/៧២៦ ១២៩ ទូរសារលេខ : (៨៥៥) ២៣-២១៧ ៣២០
Phone : (023) 726 128 / 726 129 Fax : (855) 23 217 320

III- សមិទ្ធផលសម្រេចបានក្នុងរយៈពេល "មួយឆ្នាំនៃការអនុវត្តកំណែទម្រង់"

ជាក់ស្តែងក្នុងឆ្នាំទី១នៃការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទដែលមានអង្គភាពជំនាញជាសេនាធិការបានសម្រេចសមិទ្ធផលដូចតទៅ៖

១. ការងារបង្កបង្កើនផលគ្រប់មុខដំណាំ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានកំណត់យកឆ្នាំ២០១៥ ជាឆ្នាំគោលដៅដើម្បីសម្រេចធ្វើយ៉ាងណាឱ្យអតិរេកស្រូវមានជាង៤លានតោន ហើយដែលអាចកែច្នៃជាអង្ករនាំចេញជាផ្លូវការយ៉ាងតិចជាង១លានតោននៅឆ្នាំ២០១៥ និងធ្វើយ៉ាងណាឱ្យអង្ករកម្ពុជាត្រូវបានគេទទួលស្គាល់តាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវទិសដៅគោលនយោបាយខាងលើ កិច្ចការជាច្រើនត្រូវបានអនុវត្ត និងសម្រេចឱ្យបាននាពេលខាងមុខ។ គ្រប់អង្គភាពជំនាញពាក់ព័ន្ធក្នុងផ្នែកនីមួយៗ រួមទាំងមន្ទីរកសិកម្មរាជធានី-ខេត្តទាំងអស់ បានខិតខំអនុវត្តយ៉ាងសកម្ម នូវបណ្តាសកម្មភាពទាំងឡាយដូចមានចែងនៅក្នុងផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ក៏ដូចជាសកម្មភាពមួយចំនួនធំទៀត ដែលមានចែងក្នុងឯកសារគោលនយោបាយ ស្តីពី "ការជំរុញផលិតកម្មស្រូវ និងការនាំចេញអង្ករ" ។

ក្នុងន័យនេះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានខិតខំអនុវត្តនូវសកម្មភាពជាយុទ្ធសាស្ត្រជាច្រើនដើម្បីសម្រេចទិសដៅគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលរួមមាន៖

ទី១- លទ្ធផលដាំដុះដំណាំស្រូវឆ្នាំ២០១៤-២០១៥៖

ជាលទ្ធផលជាក់ស្តែង ផលិតកម្មដំណាំស្រូវអនុវត្តបាននាឆ្នាំ២០០៩សម្រេចបានចំនួន២,៧១លានហិកតា និងបានកើនដល់៣លានហិកតានាឆ្នាំ២០១៣ (កើនលើសឆ្នាំ២០០៩ប្រមាណជា១០%)។ ផ្ទៃដីអាចប្រមូលផលបានកើនពី ២,៦៧លានហិកតានៅឆ្នាំ២០០៩ ដល់ជាង២,៩៦លានហិកតានៅឆ្នាំ២០១៣។ ទិន្នផលមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ២០១៣ ទទួលបានគិតទាំងប្រាំងនិងវស្សាចំនួន៣,១៦៣តោន/ហិកតា កើនលើសឆ្នាំ២០០៩ ប្រមាណ១១,៥% (ទិន្នផលស្រូវឆ្នាំ២០០៩ទទួលបានត្រឹមតែ២,៨៣តោន/ហិកតា)។ រីឯលទ្ធផលនៃការងារបង្កបង្កើនផលស្រូវសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៤មានដូចខាងក្រោម៖

ក- ដំណាំស្រូវរដូវវស្សាឆ្នាំ២០១៤

នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៤នេះស្ថានភាពទឹកភ្លៀងបានចាប់ផ្តើមធ្លាក់យឺតជាងរដូវវស្សាឆ្នាំមុន។ ជាមួយគ្នានេះដែរ កសិករបានជួបប្រទះនូវគ្រោះធម្មជាតិ (កង្វះខាតទឹកដើមរដូវនិងទឹកជំនន់ពាក់កណ្តាលរដូវ) ដែលជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានដល់ការងារបង្កបង្កើនផល។ ជារួមស្ថានភាពនៃអាកាសធាតុបែបនេះ បានបណ្តាលឡ្យប៉ះពាល់ដល់ទំហំផ្ទៃដីបង្កបង្កើនផល ការលូតលាស់របស់ដំណាំស្រូវ និងបង្កការខូចខាតដល់ដំណាំរដូវវស្សាមួយចំនួន។ ជាមួយនឹងបញ្ហាទាំងឡាយដូចបានរៀបរាប់ខាងលើនេះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានខិតខំជំរុញលើការងារបង្កបង្កើនផលរដូវវស្សាឆ្នាំ២០១៤ និងទទួលបានលទ្ធផលដូចខាងក្រោម៖

- ផ្ទៃដីភ្ជួររាស់សរុបចំនួន២.៩៧៥.១២១ហិកតា (ក្នុងនោះភ្ជួររាស់ដោយគោ-ក្របីចំនួន៧១១.៣៦៤ហិកតា ស្មើនឹង២៤% និងគ្រឿងយន្តចំនួន២.២៦៣.៧៥៧ហិកតា ស្មើនឹង៧៦%) តិចជាងឆ្នាំមុនចំនួន២៧៤.០៩៤ហិកតា និងតិចជាងមធ្យមភាគច្រើនឆ្នាំចំនួន១៤៤.៥៨៦ហិកតា
- ផ្ទៃដីសាបសរុបចំនួន១១៣.៣៣២ហិកតា តិចជាងឆ្នាំមុនចំនួន៤៥.៥៥៤ហិកតា និងតិចជាងមធ្យមភាគច្រើនឆ្នាំចំនួន៧២.១៧៨ហិកតា
- ផ្ទៃដីសន្ទូងនិងព្រោះសរុបចំនួន២.៥៦៤.៤២៨ហិកតា ស្មើនឹង១០៦,៣៥ភាគរយនៃផែនការ២.៤១១.២០៧ហិកតា តិចជាងឆ្នាំមុនចំនួន៣.២៩៥ហិកតា និងលើសមធ្យមភាគច្រើនឆ្នាំចំនួន១១១.៨៣២ហិកតា រួមមាន៖
  - ស្រូវស្រាលចំនួន៦៦២.០៦៨ហិកតា (ក្នុងនោះស្រូវបង្កើនរដូវចំនួន១៧៧.៤៤៦ហិកតា) លើសឆ្នាំមុនចំនួន១.៧៩៨ហិកតា និងលើសមធ្យមភាគច្រើនឆ្នាំចំនួន៣៨.២៥០ហិកតា
  - ស្រូវកណ្តាលចំនួន១.២៥៥.១៤៤ហិកតា លើសឆ្នាំមុនចំនួន២២.៦៧៣ហិកតា និងលើសមធ្យមភាគច្រើនឆ្នាំចំនួន៨៦.០៥០ហិកតា

- ស្រូវធ្ងន់ចំនួន៥៥០.៥៧៩ហិកតា តិចជាងឆ្នាំមុនចំនួន៦.៦២២ហិកតា និងលើសមធ្យមភាគច្រើនឆ្នាំចំនួន២៥.២៣២ហិកតា
- ស្រូវចម្ការចំនួន៤៤.០៨៨ហិកតា តិចជាងឆ្នាំមុនចំនួន៣.៤៥៥ហិកតា និងតិចជាងមធ្យមភាគច្រើនឆ្នាំចំនួន៦.០៨២ហិកតា
- ស្រូវឡើងទឹកចំនួន៥២.៥៣៩ហិកតា តិចជាងឆ្នាំមុនចំនួន១៣.៥២៣ហិកតា និងតិចជាងមធ្យមភាគច្រើនឆ្នាំចំនួន៣១.៦១៧ហិកតា។

ខ- ការងារប្រមូលផលស្រូវរដូវវស្សាឆ្នាំ២០១៤

មកដល់ពេលនេះ ការងារប្រមូលផលស្រូវរដូវវស្សា សម្រេចបានលើផ្ទៃដីសរុបចំនួន ២.៤២៣.២៩៨ហិកតា ស្មើនឹង៩៤,៥% នៃផ្ទៃដីអនុវត្ត ដោយទទួលបានបរិមាណផលសរុបចំនួន៦.៦៦៦.៧៨៤តោន ច្រើនជាងឆ្នាំមុន ២៣៩.៦៤០តោន ។ ទិន្នផលមធ្យម២,៧៥១តោន/ហិកតា (ឆ្នាំមុនទិន្នផលមធ្យម២,៩២១តោន/ហិកតា)។

គ- ល្បឿនការងារបង្កបង្កើនផលស្រូវរដូវប្រាំងឆ្នាំ២០១៤-២០១៥

-លទ្ធផលភ្ជួររាស់រៀបចំដីសម្រេចបានចំនួន៤៦២.៥២០ហិកតា លើសឆ្នាំមុនចំនួន១១៤.៥៨៣ហិកតា

-សាបបានសរុបចំនួន៣.៧៩១ហិកតា លើសឆ្នាំមុនចំនួន២៤ហិកតា

-ស្ទូងនិងព្រោះសម្រេចបានចំនួន៣៩២.៩៣៣ហិកតាស្មើនឹង៩៤,២៤ភាគរយនៃផែនការ៤១៦.៩៦៥ហិកតា លើសឆ្នាំមុន១១៩.១២៩ហិកតា។

ឃ- ស្ថានភាពប៉ះពាល់និងខូចខាតដោយគ្រោះធម្មជាតិ

- គ្រោះខ្វះទឹក៖ ប៉ះពាល់លើផ្ទៃដីសរុបចំនួន១១៤.៤៧៥ហិកតា ក្នុងនោះសំណាបសរុបចំនួន ៧.៦៥៦ ហិកតា និងសន្ទូង-ពង្រោះសរុបចំនួន១០៦.៨១៩ហិកតា។ សំណាបខូចខាតអស់ចំនួន១.៩១២ហិកតា សន្ទូង-ពង្រោះខូចខាតចំនួន១៨.១៧៤ហិកតា។ សំណាបស្តារបានចំនួន២១៧ហិកតា និងសន្ទូង-ពង្រោះចំនួន ៧.៩០៣ហិកតា

- គ្រោះទឹកជំនន់៖ ប៉ះពាល់លើផ្ទៃដីសរុបចំនួន៧៨.៣២៨ហិកតា ក្នុងនោះសំណាបសរុបចំនួន ២៥០ ហិកតា និងសន្ទូង-ពង្រោះសរុបចំនួន៧៨.០៧៨ហិកតា។ សំណាបខូចខាតអស់ចំនួន៩៣ហិកតា និងសន្ទូង-ពង្រោះខូចខាតចំនួន២៣.៣៤០ហិកតា។ សន្ទូង-ពង្រោះស្តារបានចំនួន៦.៦២៤ហិកតា។

ង- ការងារអន្តរាគមន៍

ឆ្លើយតបទៅនឹងបញ្ហាគ្រោះធម្មជាតិខាងលើនេះ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបានផលិតពូជដំណាំដើម្បីត្រៀមអន្តរាគមន៍ដូចខាងក្រោម៖

- ពូជស្រូវ:
  - ត្រៀមបម្រុងពូជស្រូវសុទ្ធល្អ (IR66 និងផលសារ) បានចំនួន២២០តោន
  - គម្រោង EFAP ផលិតពូជស្រូវបានចំនួន៤៣៤តោន
  - គម្រោង **សម្តេច ហ៊ុន សែន** ផលិតពូជស្រូវបានចំនួន៣១៥,៨៤តោន
- ពូជដំណាំរួមផ្សំ

ពូជបន្លែគ្រប់មុខ (ផ្ទីស ត្រសក់ ត្រប់វែង ល្ពៅ ប៉េងប៉ោះ សណ្តែកគួរ ពោតដំណើប និងពោតផ្អែម) សរុបបានចំនួន១១.៨៣០គីឡូក្រាម ដើម្បីចែកជូនប្រជាកសិករដែលរងគ្រោះដោយទឹកជំនន់សម្រាប់យកទៅដាំដុះស្តារឡើងវិញលើការខូចខាត។

ទី២- ការជំរុញសហគមន៍ផលិតកម្មកសិកម្ម៖

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បាននិងកំពុងតម្រង់ទិសនៃការធ្វើអន្តរាគមន៍ ទៅរកការពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់សហគមន៍កសិកម្មដើម្បីផលិតក្នុងទ្រង់ទ្រាយធំ។ ជាក់ស្តែង មកពេលនេះសហគមន៍អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម

សរុបទូទាំងរាជធានី ខេត្តមានចំនួន៥៥៣សហគមន៍ មានសមាជិកសរុប៥៣.៦៣៤នាក់ (ស្ត្រី៣០.១២៧៤នាក់) មានទុនសរុបចំនួន២៧.៧០៩,៥៩លានរៀល។ ការរៀបចំដើម្បីអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីសហគមន៍កសិកម្ម ការពង្រឹងការងារសហគមន៍កសិកម្មក៏កំពុងត្រូវបានជំរុញផងដែរ ដោយសម្រេចបានលទ្ធផលមួយចំនួនរួមមាន៖ (១)អនុក្រឹត្យលេខ ១៧៩អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១២ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៤ ស្តីពីការបង្កើតនាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍កសិកម្ម ចំណុះអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្មនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទ និង (២) ប្រកាសស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ការិយាល័យ និងអង្គភាពចំណុះនាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍កសិកម្ម។

ទី៣- <u>ការបង្កើនផលិតភាពនិងការនាំចេញផលិតផលកសិកម្ម៖</u>

ក្រសួងបានខិតខំជំរុញ និងសម្រួលពាណិជ្ជកម្មនិងការនាំចេញ តាមរយៈសកម្មភាពភូតគាមអនាម័យ ដោយបានខិតខំពង្រឹងសមត្ថភាពបច្ចេកទេស ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ សមត្ថភាពវាយតម្លៃនិងទប់ស្កាត់ហានិភ័យអនាម័យនិងភូតគាមអនាម័យព្រមទាំងការពង្រឹង ការកសាង និងអនុវត្តច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តក្រោមច្បាប់នានាឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។ ជាក់ស្តែងអង្គភាពជំនាញបានធ្វើការត្រួតពិនិត្យភូតគាមអនាម័យលើកសិផលកម្ពុជាដែលនាំចេញសរុបចំនួនជាង២លានតោន រួមមាន៖ អង្ករ ៣៨៧.០៦១តោន ចំណិតដំឡូងមីក្រៀម៩៦១.២៧៥តោន ដំឡូងមីស្រស់ ៣១៧.៦១៣តោន ម្សៅដំឡូងមី៧.០៣៥តោន សណ្តែកសៀង១៥.៣៣៣តោន ដូងប្រេង២.៧៣៨តោន ពោត៩០.៦៨១តោន និងគ្រាប់ស្វាយចន្ទី៥១.២១៦តោន។

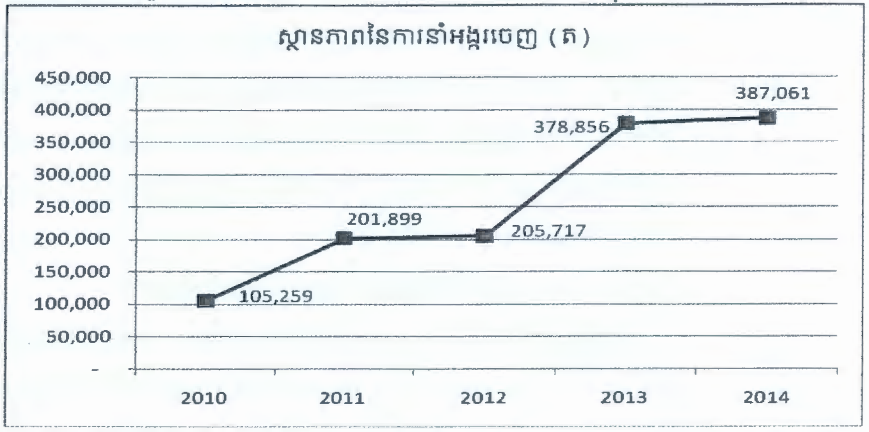

ដើម្បីជំរុញកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការនាំចេញផលិតផលកសិកម្មនៅកម្ពុជា ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទបានចុះហត្ថលេខាលើពិធីសារជាមួយអគ្គរដ្ឋបាលត្រួតពិនិត្យគុណភាព អធិការកិច្ច និងចត្តាឡីស័កនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិនស្តីពីការនាំផលិតផលពោតកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន និងផែនការការងារចត្តាឡីស័កសម្រាប់បើកទីផ្សារផ្លែចេក ផ្លែស្វាយ និងសណ្តែកសៀងពីកម្ពុជាទៅកាន់ប្រទេសចិន។

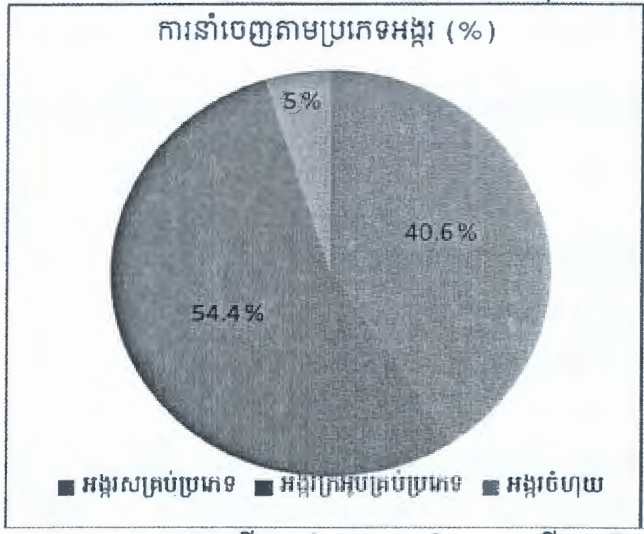

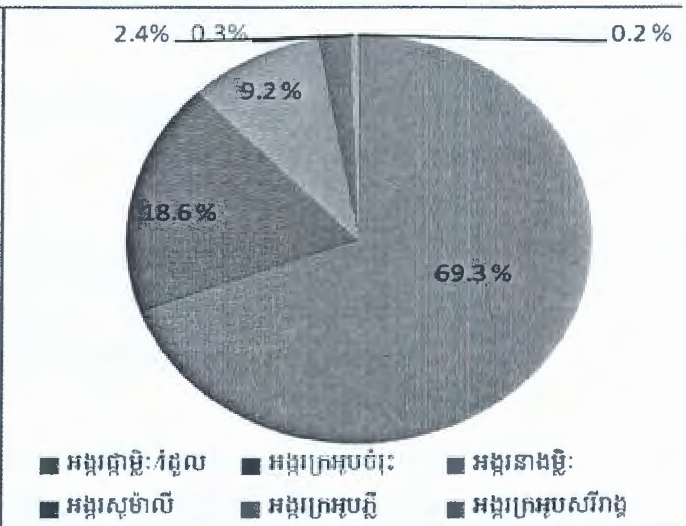

ជារួមការបង្កើនផលិតភាព និងការបង្កើនផលិតផលស្រូវទទួលបានជោគជ័យ ដោយសារសកម្មភាពចម្បងមួយចំនួនដូចជា: ការដូរពូជពីពូជស្រូវធ្ងន់មកប្រើពូជស្រូវកណ្តាលនិងស្រូវស្រាល ការផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាដាំដុះដល់កសិករតាមរយៈការធ្វើស្រែបង្ហាញនិងទិវាស្រែ ដែលគាំទ្រដោយភ្នាក់ងារផ្សព្វផ្សាយកសិកម្មភូមិ ការធ្វើស្រែបង្ហាញអំពីប្រព័ន្ធ

ប្រពលវប្បកម្មដំណាំស្រូវតាមគោលការណ៍ធម្មជាតិ ការប្រើប្រាស់គ្រឿងយន្តកសិកម្មសមស្រប ការបើកសាលារៀនស្រែកសិករ ការប្រើបច្ចេកទេសដំណាំគ្របដី ដើម្បីបង្កើនជីជាតិដីនិងទិន្នផល ការពង្រឹងសហគមន៍កសិកម្ម ការបង្កើនការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍពូជស្រូវជាមួយនឹងការគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ដីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់។ ការប្រើប្រាស់ពូជស្រូវសំខាន់ៗក្នុងចំណោម១០ពូជ បានទទួលនូវការវាយតម្លៃជាវិជ្ជមានពីសំណាក់ប្រជាកសិករព្រមទាំងមានការទទួលយកពីវិស័យឯកជនផងដែរ។ ទាំងអស់នេះជាបទពិសោធន៍ជាវិជ្ជមាននឹងជំរុញឱ្យផលិតកម្មស្រូវ មានការរីកលូតលាស់តាមការរំពឹងទុក ជាពិសេសការបំផុសចលនាកសិករឱ្យចេះធ្វើកសិកម្មចម្រុះ និងប្រែក្លាយទឹកដីដែលមានប្រភពទឹកស្រោចស្រពគ្រប់គ្រាន់ឱ្យទៅជាតំបន់ដែលមានពណ៌បៃតងជាអចិន្ត្រៃយ៍។ បន្ថែមពីនេះទៀតច្បាប់ស្តីពី «ការគ្រប់គ្រងថ្នាំកសិកម្ម និងជីកសិកម្ម» កំពុងត្រូវបានអនុវត្តយ៉ាងទូលំទូលាយ។

ទី៤- <u>ការបង្កើនគុណភាពផលិតផលស្រូវតាមរយៈការពិសោធន៍និងស្រាវជ្រាវ៖</u>

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ដោយមានវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា ជាអង្គភាពជំនាញបានខិតខំបង្កាត់និងផលិតពូជគ្រឹះដើម្បីចែកចាយផលិតបន្ត ព្រមទាំងបានចងក្រងនិងផ្សព្វផ្សាយពូជស្រូវ ១០មុខដែលបានកំណត់ រួមទាំងវិធីសាស្ត្រសម្រិតសម្រាំងស្រូវបែបកសិករ ការកំណត់ក្រុមដី និងកម្រិតប្រើប្រាស់ជីនិងលក្ខខណ្ឌភូគព្ភបរិស្ថានដំណាំស្រូវ និងបានផ្សព្វផ្សាយជូនដល់កសិករនិងអ្នកពាក់ព័ន្ធទូទាំងប្រទេស។ ជាក់ស្តែងការងារជាច្រើនត្រូវបានអនុវត្តរួមមាន៖

- ការអភិរក្សពូជដំណាំកសិកម្ម៖ បានប្រមូលយកមករក្សាទុកបន្ថែមនូវពូជដំណាំផ្សេងៗចំនួន២៦៥សំណាក ហើយដែលជាសរុបចំនួន៦.៩២៥បញ្ជីក/សំណាក នៃដំណាំចំនួន៣០ប្រភេទ
- បានបញ្ចេញពូជស្រូវធ្ងន់ថ្មីមួយទៀតឈ្មោះ *ដំណើបស្បៃមង្គល* ជូនកសិករប្រើប្រាស់
- *អង្កររបស់ពូជស្រូវផ្ការំដួល ត្រូវបានចាត់ទុកជា The World's Best Rice រយៈពេល៣ឆ្នាំជាប់ៗគ្នាពីឆ្នាំ ២០១២ រហូតដល់ឆ្នាំ២០១៤*
- គួរកត់សម្គាល់ថា នៅតំបន់ស្រោចស្រពពេញលេញក្នុងមួយឆ្នាំ ការធ្វើស្រូវដើមរដូវវស្សា ស្រូវវស្សា (ដោយប្រើពូជស្រូវផ្ការំដួល ផ្ការំមៀត ឬពូជស្រូវក្រអូបផ្សេងទៀត) និងធ្វើបន្លែឬសណ្តែកក្នុងរដូវប្រាំងជាប្រព័ន្ធដាំដុះផ្តល់ផលចំណេញនិងរក្សាគុណភាពដីសមស្របជាងគេ។ ម្យ៉ាងទៀត ផលិតភាពស្រូវវស្សាជាមធ្យមអាចកើនរហូតដល់៤តោន/ហត គឺច្រើនជាងផលិតភាពដែលទទួលបានជាមធ្យមក្នុងឆ្នាំ ២០១៣ ជាង១តោន ដោយកសិករត្រូវអនុវត្តតាមបង្គុំបច្ចេកទេសបង្កើនផលិតភាពរបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា
- ការប្រើប្រាស់ជីធម្មជាតិលាយជាមួយជីគីមីតាមកម្រិតណែនាំលើដំណាំស្រូវជាការអនុវត្តប្រកបដោយនិរន្តរភាព
- ចែកពូជស្រូវផ្ការំដួល ផ្ការំដេង ផ្ការំមៀត និងសែនពិដោរ ជូនកសិករ ព្រមទាំងបានបង្រៀនអំពីវិធីសាស្ត្រផលិតនិងសម្រិតសម្រាំងគ្រាប់ពូជស្រូវ
- កែច្នៃឧបករណ៍ដាំគ្រាប់ស្រូវស្ងួត បង្ហាត់បង្រៀន និងទុកជូនកសិករប្រើប្រាស់
- បើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលកសិករ អំពីបច្ចេកទេសដាំដុះ ថែទាំ សម្រិតសម្រាំងគ្រាប់ពូជនិងក្រោយប្រមូលផលដំណាំដែលមានកសិករចូលរួមចំនួន៨៥៥នាក់
- បានបែងចែកឯកសារ និងព្រឹត្តិបត្រព័ត៌មានកសិករជូនអ្នកពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសមន្ទីរកសិកម្មនិងកសិករចំនួន១៤.៧០០ច្បាប់
- បានបង្ហាញនូវលទ្ធផលវិភាគ DNA និងអាហារូបត្ថម្ភ (Nutrition values) របស់ពូជស្រូវផ្ការំដួល ផ្ការំមៀត ផ្ការំដេង នៅក្នុងគេហទំព័ររបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា ដើម្បីវិស័យឯកជនផ្នែកស្រូវអង្ករប្រើប្រាស់។

ទី៥. ការជំរុញពិពិធកម្មដំណាំរួមផ្សំនិងឧស្សាហកម្ម

ផលិតកម្មដំណាំរួមផ្សំនិងឧស្សាហកម្ម ដូចជា ពោត ដំឡូងមី សណ្តែកបាយ សណ្តែកសៀង មានការប្រែប្រួលចុះឡើងទៅតាមប្រភេទដំណាំនីមួយៗហើយក៏អាស្រ័យទៅតាមឥទ្ធិពលនៃកត្តាថ្លៃនិងទីផ្សារផងដែរ។ ផ្ទៃដីដាំដុះដំណាំរួមផ្សំ និងឧស្សាហកម្មទូទាំងប្រទេសសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៣ សម្រេចបានប្រមាណជាង៩៤១ពាន់ហិកតា កើនលើសឆ្នាំ២០០៩ ប្រមាណ៤០% និងបរិមាណផលសរុបប្រចាំឆ្នាំមាននិន្នាការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ គឺកើនឡើងបានពី៥,៤លានតោននាឆ្នាំ២០០៩ រហូតដល់ជាង១០,៥លានតោនឆ្នាំ២០១៣ កើនប្រមាណ៩៤%។

ការងារដាំដុះដំណាំរួមផ្សំ ក្នុងរដូវវស្សាឆ្នាំ២០១៤ អនុវត្តបានចំនួន៦៨៤.០៥៨ហ.ត ស្មើនឹង១២៩,៥៥% នៃផែនការចំនួន៥២៨.០១៨ហ.ត លើសឆ្នាំមុនចំនួន៣០.៩៦១ហ.ត។ រីឯផ្ទៃដីដាំដុះដំណាំឧស្សាហកម្មក្នុងរដូវវស្សាឆ្នាំ២០១៤ អនុវត្តបានចំនួន១២៨.៧០៨ហ.ត ស្មើនឹង៨១,៩៨%នៃផែនការចំនួន ១៥៧.០០៧ហ.ត តិចជាងឆ្នាំមុនចំនួន១៩.៦៧៤ហ.ត។

២. ការបង្កើនផលិតភាពលើដំណាំកៅស៊ូ

ក្នុងបរិបទនៃការលើកកម្ពស់ផលិតភាពដំណាំកៅស៊ូ ក្រសួងបានដាក់ចេញនូវគោលដៅជាយុទ្ធសាស្ត្រ៦ចំណុចជាសំខាន់រួមមានៈ (១) ការធានាគុណភាព និងផលិតភាពនៃការដាំដុះកៅស៊ូ (២) ការសិក្សាអំពីលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ដោយស្របច្បាប់នូវសក្តានុពលដីទំនេរដែលកបនឹងដំណាំកៅស៊ូ (៣) ការជំរុញការដាំដុះកៅស៊ូគ្រួសារ (៤) ការជំរុញចម្ការកៅស៊ូឧស្សាហកម្មដើម្បីធ្វើជាស្នូលនៃការអភិវឌ្ឍចម្ការកៅស៊ូគ្រួសារ (៥) ការជំរុញខ្សែចង្វាក់តម្លៃកៅស៊ូឲ្យបានល្អ (៦) ការពង្រឹងតួនាទីដឹកនាំរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូនិងអភិបាលកិច្ច។

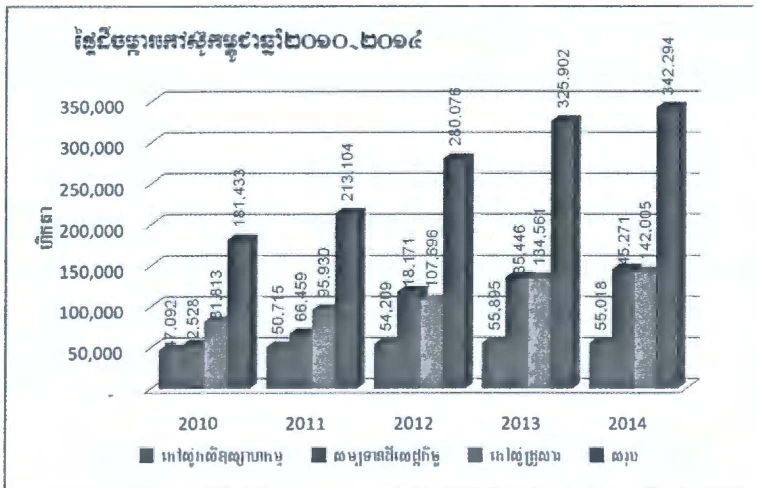

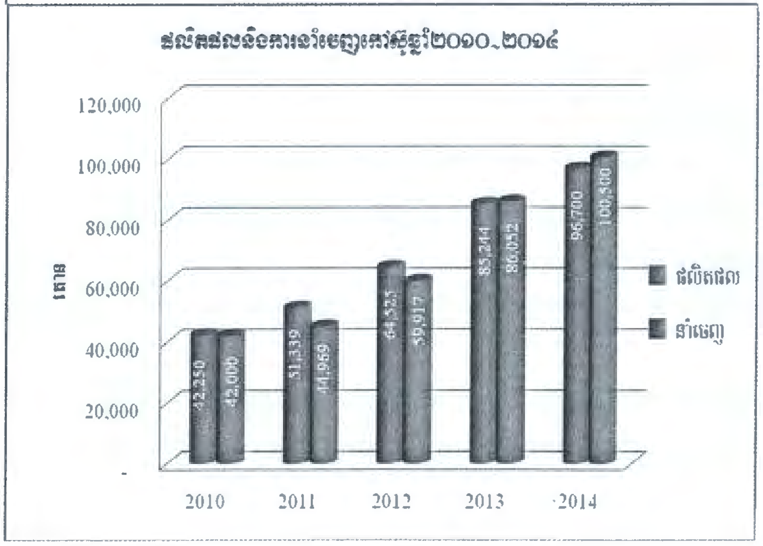

តាមការប៉ាន់ស្មានក្នុងឆ្នាំ២០១៤នេះ ផ្ទៃដីដាំដុះកៅស៊ូសរុបមានចំនួន ៣៤២.២៩៤ ហិកតាកើនឡើងចំនួន៤,១%ធៀបនឹងឆ្នាំ២០១៣ (៣២៨.៧៧១ហិកតា) ដែលមានផ្ទៃដីចៀរជ័រសរុបមានចំនួន៨៩.៣៥០ហិកតា ទទួលបានផលិតផលចំនួន៩៦.៧០០តោន និងធ្វើការនាំចេញចំនួន១០០.៥០០តោន។ តាមការព្យាករណ៍រហូតដល់ឆ្នាំ២០២០ផ្ទៃដីដាំដុះកៅស៊ូអាចនឹងកើនឡើងដល់ជាង ៤៥ម៉ឺនហិកតា និងទទួលបានផលិតផលជាង៤០-៤៥ម៉ឺនតោនក្នុងមួយឆ្នាំ។

ស្របជាមួយការរីកចម្រើនខាងលើ ដើម្បីទទួលបានទាំងបរិមាណនិងគុណភាពកៅស៊ូនោះ អគ្គនាយកដ្ឋានកៅស៊ូនៃក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានអនុវត្តសកម្មភាពជាច្រើនក្នុងការចូលរួមគាំទ្រនៅថ្នាក់ជាតិ និងអន្តរជាតិដូចជា ការផ្សព្វផ្សាយចំណេះដឹងពីបច្ចេកទេសជ្រើសរើសពូជ ការដាំដុះ ការថែទាំ ការប្រមូលផល ការកែច្នៃបឋម និងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មផលិតផលកៅស៊ូ ជាបន្តបន្ទាប់។ ជាមួយគ្នានោះកម្ពុជាក៏បានចូលជាសមាជិកពេញសិទ្ធិនៃក្រុមប្រឹក្សាស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កៅស៊ូអន្តរជាតិ(IRRDB: International Rubber

Research and Development Board) ក្នុងឆ្នាំ២០០១ និងជាសមាជិកពេញសិទ្ធិនៃសមាគមប្រទេសផលិតកៅស៊ូធម្មជាតិ (ANRPC: Association of Natural Rubber Producing Countries) កាលពីឆ្នាំ២០០៩ ដែលប្រទេសសមាជិកចំនួន១១រួមមាន៖ កម្ពុជា ចិន ឥណ្ឌា ឥណ្ឌូណេស៊ី ម៉ាឡេស៊ី ប៉ាពួញូហ្គីណេ ហ្វីលីពីន សឹង្ហបុរី ស្រីលង្កា ថៃ និងវៀតណាម ។

ជាមួយនឹងដំណើរការអនុវត្តប្រកបដោយផ្លែផ្កា និងសុទិដ្ឋិនិយម ផ្នែកកៅស៊ូនេះ បានជួបនូវបញ្ហាប្រឈមគឺតម្លៃកៅស៊ូនៅលើទីផ្សារអន្តរជាតិ បានធ្លាក់ចុះយ៉ាងគំហុកចាប់តាំងពីចុងឆ្នាំ២០១១ និងបានបន្តអូសបន្លាយរហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន ដែលធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រាក់ចំណូលរបស់អ្នកដាំ ជាពិសេសជីវភាពរស់នៅរបស់កសិករកៅស៊ូតូចតាចដែលពឹងផ្អែកទាំងស្រុងលើដំណាំកៅស៊ូ។ ស្ថិតក្នុងបរិបទនេះ កិច្ចប្រជុំពិសេសថ្នាក់រដ្ឋមន្ត្រីរបស់គណៈកម្មាធិការនៃក្រុមប្រឹក្សាកៅស៊ូអន្តរជាតិត្រីភាគី (ITRC) រួមមានប្រទេសថៃ ឥណ្ឌូណេស៊ី និងម៉ាឡេស៊ី ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅ នៅទីក្រុងគូឡាលំពួរប្រទេសម៉ាឡេស៊ី កាលពីពេលថ្មីៗនេះ បានពិភាក្សារិះរកវិធានការនានា សំដៅជួយពង្រឹងតម្លៃកៅស៊ូធម្មជាតិឡើងវិញ និងមានសមធម៌សម្រាប់ជាផលប្រយោជន៍ ដល់កសិករតូចតាចចំនួនជាង៤,៦លាន គ្រួសារនៅក្នុងប្រទេសទាំងបី ដែលមានសមាមាត្រជាង៨៥% នៃផ្ទៃដីកៅស៊ូសរុប ក្នុងប្រទេសនីមួយៗ។ សង្ឃឹមថា តម្រូវការជ័រកៅស៊ូនឹងកើនឡើងវិញ ជាមួយនឹងតម្លៃងើបឡើងវិញផងដែរ។

ទោះបីជាថ្លៃកៅស៊ូមានការចុះយ៉ាងខ្លាំង និងមានកត្តាអវិជ្ជមានមួយចំនួនដែលបានជួបប្រទះកន្លងមកក៏ពិតមែនតែជារួមសមិទ្ធផលដែលសម្រេចបាន គឺទៅតាមគោលដៅដែលគ្រោងទុក។ ទាំងអស់នេះ គឺកើតឡើងដោយការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ក្រសួង ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ក្រុមហ៊ុនចម្ការកៅស៊ូកសិឧស្សាហកម្ម ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា និងការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីកសិករកៅស៊ូគ្រួសារផងដែរ។ ទោះបីជាយ៉ាងនេះក្តី ការបង្កើនលទ្ធភាព និងសមត្ថភាពក្នុងការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មកៅស៊ូត្រូវតែយកចិត្តទុកដាក់ និងត្រូវជំរុញបន្ថែមទៀត ដើម្បីរួមចំណែកដោយជោគជ័យក្នុងការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣របស់រាជរដ្ឋាភិបាល។

៣. ផលិតកម្មសត្វ

ជារួមផលិតកម្មសត្វជាលក្ខណៈគ្រួសារ និងជាលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្មនៅកម្ពុជា ជាពិសេសគោ ក្របី ជ្រូក និងបក្សីមានការវិវឌ្ឍគួរឲ្យកត់សម្គាល់ទាំងចំនួនសត្វទាំងបែបផែនផលិតកម្ម ដែលផលិតកម្មនេះអាចធានាការផ្គត់ផ្គង់សេចក្តីត្រូវការក្នុងស្រុកនាពេលកន្លងមក ហើយមានគោ ក្របី ជ្រូក និង ផលិតផលមានដើមកំណើតពីសត្វមួយចំនួនត្រូវបាននាំចេញទៅបរទេស។

ពិនិត្យជារួមផលិតកម្មគោជាលក្ខណៈគ្រួសារក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំ ពីឆ្នាំ២០០៩ដល់ឆ្នាំ២០១៣នេះ មានការប្រែប្រួលថយចុះ ប្រមាណ៤,២% ដោយបានថយចុះពី៣,៦លានក្បាលនាឆ្នាំ២០០៩ មកត្រឹម៣,៤លាន ក្បាលនាឆ្នាំ២០១៣។ រីឯការចិញ្ចឹមក្របីជាលក្ខណៈគ្រួសារក៏មានការប្រែប្រួលថយចុះប្រមាណ១៦,៤% គឺថយចុះពីចំនួន៧៤០ពាន់ក្បាល (ឆ្នាំ២០០៩) មកត្រឹម ៦១៩ ពាន់ក្បាល (ឆ្នាំ២០១៣)។ ការថយចុះចំពោះផលិតកម្មគោ ក្របីនេះ គឺជាការថយចុះគោក្របីអូសទាញ មូលហេតុបណ្តាលមកពីកសិករកាន់តែច្រើនឡើងៗ បានបោះបង់ការភ្ជួររាស់ដោយគោ ក្របី មកប្រើប្រាស់គ្រឿងយន្តកសិកម្មវិញ (ជាង៧០% នៃផ្ទៃដីដាំដុះដំណាំស្រូវត្រូវបានអនុវត្តដោយគ្រឿងយន្ត) កង្វះកម្លាំងពលកម្មនៅជនបទ (ចំណាកស្រុក) មានការលំបាកក្នុងការស្វែងរកតំបន់មានទឹកនិងចំណីគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ការចិញ្ចឹមសត្វគោក្របី។ ទន្ទឹមនឹងការថយចុះកម្លាំងអូសទាញនេះ កសិករបានងាកមកចិញ្ចឹមគោមេ គោយកសាច់ ជាមួយគ្នានឹងការចាប់ផ្តើមការវិនិយោគចិញ្ចឹមគោសាច់វិញ។

ការចិញ្ចឹមជ្រូកជាលក្ខណៈគ្រួសារមានការប្រែប្រួលកើនឡើងក្នុងអំឡុងពេល៥ឆ្នាំកន្លងទៅនេះ ពោលគឺផលិតកម្មជ្រូកជាលក្ខណៈគ្រួសារបានកើនប្រមាណ១៥% (កើនឡើងពី២,១លានក្បាលនាឆ្នាំ២០០៩ ដល់ចំនួនជាង២,៤លានក្បាលនាឆ្នាំ២០១៣) ដោយសារមានការវិនិយោគបង្កើតកសិដ្ឋានចិញ្ចឹមសត្វខ្នាតមធ្យម និងខ្នាតធំ។ ចំណែកផលិតកម្មចំណីសត្វ មានការវិនិយោគបង្កើតរោងចក្រចំណីសត្វ សម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ក្នុងស្រុក។ ដោយឡែកប្រជាកសិករមានការចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការផលិតដំណាំចំណីសត្វ និងមានការយល់ដឹងខ្ពស់លើការប្រើប្រាស់ចំណីសត្វ និងចំណីផ្សំស្រេច។

៣.១-ការងារស្រាវជ្រាវផលិតកម្មសត្វ

ស្ថានីយ៍ចិញ្ចឹមជ្រូកពូជបង្ហាញកម្ពុជាចិន មានពូជជ្រូកសរុប២៧៨ក្បាល ក្នុងនោះជ្រូកបាចំនួន១៣ក្បាល ជ្រូកមេ១០១ក្បាល និងកូនជ្រូក១៦៤ក្បាល។ ស្ថានីយ៍ចិញ្ចឹមជ្រូកបង្ហាញកម្ពុជាចិន បានលក់កូនជ្រូកចែកចាយជូនកសិករសម្រាប់ធ្វើពូជក្នុងតម្លៃគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋ ក្នុងនោះបានលក់កូនជ្រូកជូនកសិករពីខេត្តចំនួន ១២ រួមមានខេត្តកណ្តាល ព្រះវិហារ តាកែវ ព្រះសីហនុ សៀមរាប ព្រៃវែង កំពង់ចាម រាជធានីភ្នំពេញ ពោធិ៍សាត់ បន្ទាយមានជ័យ កំពត និងរតនគិរី។

ស្ថានីយចិញ្ចឹមគោពូជភ្នំតាម៉ៅៈ គោសរុបមានចំនួន១៨៩ក្បាល ក្នុងនោះគោបា៤ក្បាល គោមេប្រាម៉ាន់កាត់៦២ក្បាល គោជំទង់៤៩ក្បាល គោបៅដោះ៣៦ក្បាល និងគោកំផែងសែន៣៨ក្បាល។ ពូជគោមួយចំនួនត្រូវបានលក់ចែកចាយកសិករក្នុងតម្លៃគោលនយោបាយរបស់រដ្ឋ និងពូជស្មៅជាច្រើនប្រភេទដូចជាពូជស្មៅយីងក្រាស ហ្គីណេ ម៉ារ៉ាន់ឌូ មូឡាតូ ប៉ាសប៉ាលូម និងស៊ីមូង ត្រូវបានចែកចាយដល់ការិយាល័យផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាលខេត្ត និងកសិករ ដើម្បីធ្វើពូជដាំសម្រាប់ចំណីសត្វ។ បន្ថែមលើសពីនេះ ស្ថានីយក៏កំពុងផលិតមេជីវិតគោសម្រាប់ធ្វើការបង្កាត់ពូជដោយសិប្បនិម្មិត។

ការសាងសង់ឡជីវឧស្ម័នៈ ត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមរយៈគម្រោងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការចិន-កម្ពុជា និងកម្មវិធីឡជីវឧស្ម័នថ្នាក់ជាតិដែលបានអនុវត្តក្នុងខេត្តចំនួន១៤បានចំនួន១.៩០១ឡ។

៣.២-ការងារស្រាវជ្រាវបសុព្យាបាល

នាពេលបច្ចុប្បន្ន វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវបសុព្យាបាល មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការធ្វើអង្កេត តាមដានឃ្លាំមើល សិក្សាស្រាវជ្រាវ វិភាគរកមេរោគ និងធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យជំងឺប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពលើជំងឺដូចជា ជំងឺផ្តាសាយបក្សី ញូកាស មីកូប្លាស្មា ប៉េស្តជ្រូក ប្រ៊ុយសែឡូស សារទឹក អុតក្តាម សាល់ម៉ូណែឡូស ឆ្កែឆ្កួត ជ្រូកត្រចៀកខៀវ ជំងឺស្វា ជំងឺបង្កដោយប៉ារ៉ាស៊ីត។ល។

វិទ្យាស្ថានជាតិស្រាវជ្រាវបសុព្យាបាល បានប្រមូលនិងធ្វើវិភាគរកវត្តមានមេរោគបង្កជំងឺមានចំនួនសរុប ៦.៨២៦ វត្ថុវិភាគ។ ក្នុងនោះមានៈ ប៉ារ៉ាស៊ីតសាស្ត្រ បាក់តេរីសាស្ត្រ លោហិតសាស្ត្រ សេរ៉ូមសាស្ត្រ និងសរីររោគសាស្ត្រ និងមានបណ្តាញព័ត៌មានទាន់ហេតុការណ៍ដែលមានលេខ ០១២ ២១៤ ៩៧០ និង ០១២ ៨៣៣ ៧៩៥ និងទូរស័ព្ទ ៤ខ្ទង់ចំនួន២ខ្សែគឺលេខ១២៨៧ និង ១២៨៩ ដើម្បីសួរព័ត៌មានសុខភាពសត្វ ការទប់ស្កាត់ជំងឺឆ្លងសត្វ ជាពិសេសជំងឺផ្តាសាយបក្សី។

៣.៣-សេវាកម្មផលិតកម្មនិងបសុព្យាបាល

ក . ភ្នាក់ងារសុខភាពសត្វភូមិៈ ភ្នាក់ងារសុខភាពសត្វភូមិមានចំនួន ១២.៦៤៤នាក់ ក្នុងនោះស្ត្រី ១.១២៩នាក់ ដែលជាធនធានមនុស្សដ៏សំខាន់ ដើម្បីជំរុញការលើកកម្ពស់ការចិញ្ចឹមសត្វនៅមូលដ្ឋាន។

ខ . ការត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វនិងផលិតផលមានដើមកំណើតពីសត្វ

- ក្រុមអន្តរាគមន៍ត្រួតពិនិត្យអនាម័យសត្វ និងផលិតផលមានដើមកំណើតពីសត្វទូទាំងប្រទេស បានឃាត់ចាប់បទល្មើសបានចំនួន ៣១ ករណី ក្នុងនោះជ្រូក៦ករណី បក្សី៨ករណី ស៊ុត៩ករណី សាច់មាន់២ករណី សាច់ក្រួច៥ករណី ស្បែកគោ ក្របី១ករណី និងបានធ្វើការផាកពិន័យមានទឹកប្រាក់សរុប ៨៥.០០០.០០០ រៀល
- មន្ត្រីត្រួតពិនិត្យអនាម័យបក្សីនិងផលិតផលពីបក្សីត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រចាំការនៅច្រកក្អមសំណ បាវិត ព្រៃវល្លិ ត្រពាំងផ្លុង ភ្នំដិន ពាមបន្ទារ-កោះសំពៅ គន់ហន់ និងច្រកព្រលានយន្តហោះអន្តរជាតិភ្នំពេញ។

គ . ការចាក់វ៉ាក់សាំងៈ ការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺសត្វ បានសម្រេចដូចខាងក្រោមៈ

- សារទឹកគោ ក្របីសម្រេចបាន ១.០៤៩.៩០០ក្បាល
- អុតក្តាមគោ ក្របីសម្រេចបាន ៣៧.៩៤៦ក្បាល